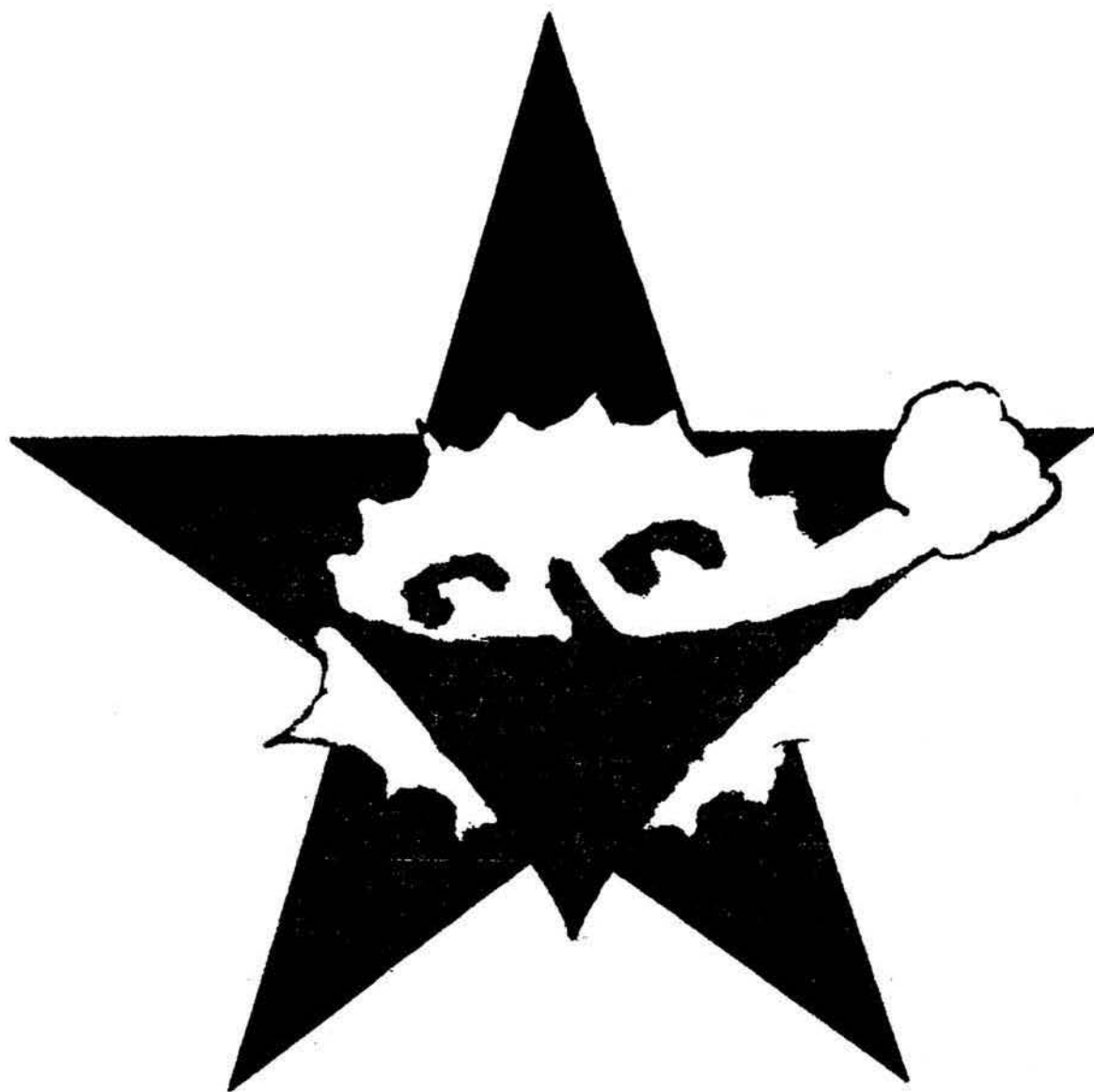

NIEUWSBRIEF

NR 11

BASISGROEPEN TEGEN
KERNGEWELD & MILITARISME

UITGAVE LANDELIJK SEKRETARIAAT
SWEERTS DE LANDASTRAAT 33 ARNHEM
TEL.: 085 - 514957

PRIJS f 2,-

DINSDAG + VRIJDAG: 14-17 UUR

GIRO: 4089012 tnv LANDELIJK SEKRETARIAAT BASISGROEPEN

www.laka.org

Gedigitaliseerd 2014

RedaxiONEEL

Een met de hand geschreven redactioneel, wat moet je anders als er een type-lijnt naarwinkelt blijft te bezwaan. Na een oordeel evaluatie van Bessche (Bomansen!), merken of-
vraagbaar bij het secte-
ook, nu voor wat meer
toekomst. Grote acties?
stroling-kampagne VROM!
Kon meedelen en pleten!
Vorige x Reclame voor een
klup die toch een dubi-
euzes rol heeft gespeeld
Redactioneel beleid?....
vergeet het waar
Dromer van kortbals Auswitch
en de aawto-nomen, tot
de volgende keer

VERGADEREN ?

30 mei - 11.00 uur WG-terrein
repressie-congres

30 mei - 20.00 uur 'Einde van de Wereld'
start basisgroepen-weekend

31 mei- vervolg dizzkuzziweekend
met om 18.00 uur eten

LET OP: Het secretariaat is in juli op vakantie

Vredesvlag op VS-basis geheesen:

Van onze Justitieverlaggever
Jan van Dijk

MEPPEL — De Meppeler kantonrechter mr. N.W. van Houten heeft gisteren de 30-jarige vredesactivist Han Horstink uit Steenwijk conform de eis veroordeeld tot een geldboete van 60 gulden. Horstink was samen met vier leden van de actiegroep 'De Steenwijk Wijkt' op 23 februari vorig jaar over het hek rond de Amerikaanse legerbasis in Havelterberg geklommen. Op het - voor hem verboden - terrein had hij de Amerikaanse vlag gestreken en de vredesvlag geheesen.

De actie was een protest tegen de plaatsing van kruisraketten in ons land, waarover het parlement enkele dagen daarna zou beslissen. Aanvankelijk was het bedoeling dat een grotere groep de basis zou betreden, maar veel actievoerders waren bang voor de schietinstructies die Amerikaanse soldaten zouden hebben. Horstink vertelde gisteren dat de bejegening van de bewakers hem was meegevallen. Hij had rustig zijn actie mogen volvoeren, pas later moest hij het Amerikaanse dundoek teruggeven.

Een zaal vol sympathisanten, onder wie de onlangs wegens het trekken aan een noodrem door de Groninger rechtbank veroordeelde Arnaud Kiers uit Blijham, verleende Horstink gisteren morele steun. Aan het eind van de zitting werd Kiers - door Horstink aangeduid als een 'vakgenoot' - op last van de kantonrechter uit de zaal gezet omdat hij luidkeels zijn misnoegen uitte over het vonnis. Toen mr. Van Houten een beroep op noodweer door de raadsman van Horstink verwierp - 'U had gewoon thuis kunnen blijven - kwam Kiers in actie. Een andere activist na afloop over dit incident: „Je moet natuurlijk nooit tegen een actievoerder zeggen dat-ie thuis moet blijven.”

Het was niet het enige incident. Horstink zelf keerde op een gegeven moment de rechter zijn rug toe, omdat hij geen uitleg mocht geven over de deskundigen die hij als getuige had willen laten horen. Later kreeg Horstink, die al eens eerder voor een noodremactie is veroordeeld, wel gelegenheid om zijn visie te geven. In zijn laatste woord dat een half uur

duurde, typeerde hij zijn actie als 'burgerlijke gehoorzaamheid tegen bestuurlijke ongehoorzaamheid.' Horstink vindt dat de Nederlandse regering ten onrechte een stuk soevereiniteit over Nederlands grondgebied uit handen heeft gegeven door de VS een eigen basis te geven.

Dit was ook een van de peilers waarop het verweer van Horstink's raadsman mr. M.G. Doornbos steunde. De raadsman vindt verder dat de actie kan worden gezien als een acceptabele vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid.

De kantonrechter ging niet in op het verzoek van Doornbos om schriftelijk vonnis te wijzen. „Deze zaak is te simpel om schriftelijk vonnis te wijzen,” aldus mr. Van Houten. Evenmin ging Van Houten in op het verzoek van Horstink om een 'rechtsvernieuwend vonnis te wijzen.' Wel honoreerde de rechter het verzoek om de boete zo hoog te laten zijn - 60 gulden - dat Horstink zijn recht hogerop kan zoeken. Hij heeft al aangekondigd zich tot de rechtbank in Assen te wenden.

Actievoerder uit rechtszaal gezet

boete 60 gulden

Comité: 'Politie moet zich bezinnen'

Felle kritiek VVD: 'Geld voor geweld'

Door onze verslaggever

ARNHEM - „Er werd overheidsgeld, geld van de belastingbetaler, beschikbaar gesteld voor geweld”.

Een gepeperde zin uit een brief die de Arnhemse VVD-fractie het college van B en W vorige week stuurde. Daarin wordt het besluit tot subsidiëring van het comité 'Nooit meer Tsjernobyl - Borssele dicht!' fel aangevochten.

Zoals gemeld stuurden Arnhemse agenten vorige week - vrijwel gelijktijdig - een brief naar collega's in Borssele en het Arnhemse gemeentebestuur. Ook zij beschuldigen PvdA-wethouder W. Lemmens ervan indirect geweld te subsidiëren. De toekenning van duizend gulden aan de actiegroep wordt in die brief een partijpolitieke stunt genoemd.

Onjuist

De gewelddadige gebeurtenissen vorig weekend in Borssele, waar de wegen naar de kerncentrale 28 uur werden geblokkeerd,

hebben de VVD-fractie aangezet 'alsnog' te reageren op de toekenning van de subsidie, aldus raadslid mevrouw H. Ploeg-Bakker.

De liberalen vinden het principieel onjuist demonstranten te subsidiëren. „Immers de ervaring heeft geleerd dat een tolerante opstelling steeds eenzijdig wordt gerespecteerd en dat de demonstranten hun achterban en de meelopers niet in toom kunnen houden”, aldus het raadslid.

Volgens de VVD was 'van meet af aan duidelijk dat het beoogde vreedzame karakter van de demonstratie met voeten getreden zou worden’.

Net als de Arnhemse agenten wijst de VVD op de brief uit Borssele waarin het Zeeuwse college ('inclusief PvdA') Arnhem had 'gewaarschuwd’.

„Wederom is de naam van onze stad, van Arnhem, in ongunstige zin over de tong gegaan. De VVD wenst ook dit keer haar ongenoegen uit te spreken over de gang van zaken en over het gevoerde wanbeleid”, zo besluit de brief.

Comité

Het comité 'Nooit meer Tsjernobyl - Borssele dicht!', dat vanuit Arnhem de blokkade in Zeeland organiseerde, laat desgevraagd weten dat het verwijt dat Arnhem geweld zou subsidiëren 'onzin' is.

Afgezien van het feit dat de subsidie van Arnhem voor een groot deel tevoren is besteed aan publiciteit en informatie omtrent kernenergie, zijn de gewelddadigheden vorig weekend het comité niet te verwijten, zegt een woordvoerder.

„Aan beide kanten zijn af te toe rake klappen gevallen en aan beide kanten zijn gewonden gevallen. Achteraf heeft de heer Muller van de rijkspolitie Middelburg verklaard dat we ons tijdens het weekend aan onze basisafspraken hebben gehouden”. Het comité noemt de vechtpartijen een 'klein onderdeelje' van een verder geweldloze blokkade.

Volgens de actievoerders groeit binnen de politie het aantal mensen dat moeite heeft om tegen kernenergie-activisten op te treden. „Het politieapparaat zou zich naar ons idee dan ook moeten bezinnen op de vraag of ze nog wel ingezet wil worden bij anti-kernenergieacties. Het maatschappelijk draagvlak vóór kernenergie wordt, zeker door de ramp in Tsjernobyl, steeds kleiner”, aldus de actievoerders.

Vandaag komt het college van burgemeester en wethouders bijeen om de reacties op de subsidiëring van de actiegroep te beoordelen. Vooruitlopend daarop wil niemand van het college op de kritiek reageren.

Arnhem, 2 mei 1987

Op 30 april j.l. hebben een aantal Arnhemse politieagenten een brief geschreven naar hun kollega's in Borssele en naar het Arnhemse gemeentebestuur, waarin de Arnhemse wethouder Lemmens beticht wordt indirect geweld te subsidiëren. Wij, het komitee Nooit meer Tsjernobyl, Borssele Dicht vinden het belangrijk hier een reactie op te geven.

De opzet van de aktiedriedaagse in Borssele was om de ramp bij Tsjernobyl te herdenken, stopzetting van het bestaande kernenergieprogramma te eisen en ons te verzetten tegen de bouw van nieuwe kerncentrales. Een onderdeel van dit aktieweekend was een 28uurs blokkade van alle poorten van de kerncentrale.

5 Dat er tijdens het weekend gewelddadigheden hebben plaatsgevonden willen we niet ontkennen. Aan beide kanten zijn af en toe rake klappen gevallen en aan beide kanten zijn gewonden gevallen. Er zijn geen zwaar gewonden gevallen zoals de Arnhemse politieagenten in hun brief beweren. Enkele politieagenten zijn naar het ziekenhuis gebracht, maar konden gelijk weer ontslagen worden.

Achteraf heeft de heer T. Muller van de rijkspolitie distrikt Middelburg verklaard, dat we ons tijdens het weekend aan onze basisafspraken hebben gehouden. Alhoewel de berichten in de kranten anders doen vermoeden, kunnen we stellen dat de gewelddadigheden van beide kanten het weekend niet hebben overheerst en slechts een klein onderdeelje van het geheel vormden. Het komitee Nooit meer Tsjernobyl, Borssele Dicht heeft opgeroepen tot een geweldloze blokkade. Het is niet aan ons te wijten dat dat op sommige momenten anders is gelopen dan verwacht. We vinden het dan ook onzin dat de gemeente Arnhem geweld zou subsidiëren door haar bijdrage van f1000.

Bovendien is veel geld dat voor de actie bestemd was van te voren besteed aan informatie over kernenergie in het algemeen en publiciteit voor de actie in het bijzonder.

Naar ons idee leidt de inhoud van de brief ook af waar het uiteindelijk om gaat.

Al jarenlang namelijk wordt de politie ingezet om het verzet tegen kernenergie proberen de kop in te drukken. Afgelopen weekend is de politie weer ingezet tijdens de blokkade van de kerncentrale in Borssele.

ME pelotons bleken te zijn samengesteld uit vrijwilligers afkomstig uit diverse politiekorpsen uit het hele land. Vrijwilligers om tegen anti-kernenergieactivisten op te treden of vrijwilligers om de-escalierend op te treden? Ook binnen het politieapparaat blijkt het aantal kernenergietegenstanders en het aantal politieagenten die moeite hebben om tegen anti-kernenergieactivisten op te treden te groeien.

In de nabije toekomst zullen meer anti-kernenergieacties volgen gezien het standpunt van de regering om in november a.s. met de plannen voor nieuwe kerncentrales naar buiten te komen.

Het politieapparaat zou zich naar ons idee dan ook moeten bezinnen op de vraag of ze nog wel ingezet wil worden bij anti-kernenergieacties: het maatschappelijk draagvlak vóór kernenergie wordt, zeker door de ramp in Tsjernobyl, steeds kleiner!!

Komitee Nooit meer Tsjernobyl, Borssele
Dicht

Sweerts de Landasstr. 73

Arnhem

085-514957 (di en vrij van 2-5 uur)

Vanaf pagina 10 een stuk wat gebruikt kan worden in de dizzkuzzies. Niet van de basisgroepen maar van Milieu-Defensie.

Binnen het R.P.T.K. is een 'strategieklupje' opgericht wat het congres in september inhoudelijk en prakties moet voorbereiden.

De bedoeling v.h. congres is dat daar een aantal concrete acties (strategien) ter tafel komen waaruit gekozen wordt. Kortom, de echte dizzkuzz moet al in de groepen plaatsvinden.

Een paar mensen uit basisgroepen hebben bij elkaar gezeten en gebrainstormt.

Vanwege de gevoeligheid van de plannen staan ze niet in deze nieuwsbrief. Kort en huiver.

(30-31 mei)

Wat wel geopenbaard kan worden is het idee voor een int. congres van niet gevestigde, radicale AKB-groepen (Engeland, D'Land, België) waarin inhoudelijk en prakties gepraat wordt.

Over dit voorstel willen we in het weekend wat concreter praten. Kort allen!

VANAF 20.00 uur IN HET EINDE, zat 30 mei bus 28 VANAF C.S. Am^o DAM RICHTING JAVAKADE laatste halte. Daarvoor: Repressie-congres in het W.G. ! Heel intressant. zie BLUF !
of het secretariaat.

Nu dus alleen het stuk van Sible.....

Brief aan Arnhemse college Agenten: 'Wethouder subsidieert geweld'

Door onze verslaggever

ARNHEM - Arnhemse politieagenten betichten PvdA-wethouder W. Lemmens ervan indirect geweld te subsidiëren. Dat is te lezen in een brief ondertekend door 'diverse Arnhemse agenten', die deze week is gestuurd aan hun collega's in Borssele en het Arnhemse gemeentebestuur.

Op initiatief van Lemmens gaf Arnhem de actiegroep 'Nooit meer Tsjernobyl - Borssele dicht!' een subsidie van duizend gulden.

Dit geld werd mede besteed aan de organisatie vorig weekend van een blokkade bij de kerncentrale in het Zeeuwse Borssele. Bij deze demonstratieve blokkade raakten dertig agenten gewond van wie zeven ernstig.

De brieven schrijvers betuigen hun medeleven aan hun collega's die bij ME-charges gewond raakten. 'Indirect heeft onze bestuurder het geweld gesteund', zo staat in de brief.

De brief gaat verder met de opmerking dat Arnhem niet in verband moet worden gebracht met 'subversief'.

Dat zou afbreuk doen aan de

Arnhemse mentaliteit, zo staat te lezen

Uitgelegd wordt dat de PvdA voor subsidie was aan de actiegroep, maar dat twee CDA-wethouders en de VVD-burgemeester tegen waren.

'Subsidiëring stunt PvdA'

Vervolg van voorpagina

ARNHEM - Het voorstel tot subsidiëring van de actiegroep 'Nooit meer Tsjernobyl - Borssele dicht!' wordt een partijpolitieke propagandastunt genoemd. Een voor de democratie rampzalige beslissing', aldus de Arnhemse agenten.

In een begeleidend schrijven aan het Arnhemse stadsbestuur, gedateerd 30 april, wijzen de agenten op de verdeeldheid binnen het Arnhemse college van burgemeester en wethouder over de toekenning van de duizend gulden. De twee CDA-wethouders waren destijds tegen.

Arnhem was de enige 'kernwapenvrije' gemeente in het land die gehoor gaf aan het schriftelijke verzoek van de actiegroep om geld.

Gerad wordt dat de PvdA-wethouder weliswaar niet opzettelijk het geweld heeft willen ondersteunen, maar dat hij zich onvoldoende heeft laten informeren over de eventuele reikwijdte van toekenning van een subsidie.

Een waarschuwing van B en W van Borssele om af te zien van financiële steun aan de actiegroep werd in de wind is geslagen, aldus de agenten. Het Zeeuwse gemeentebestuur vindt dat Arnhem medeverantwoordelijk gesteld zou kunnen worden voor de gevolgen van de blokkade.

Pijnlijk

De agenten noemen het 'pijnlijk' dat geweld financieel moge-

lijk is gemaakt. Ze zeggen dergelijke beslissingen 'niet zo lichtvaardig te nemen'.

'Ook wij willen geen herhaling van de ramp in Tsjernobyl. De wethouder heeft te weinig geïnformeerd ten koste van jullie gezondheid', wordt de brief aan hun collega's besloten. Ze wensen hen een spoedig herstel en veel begrip van het thuisfront.

Voorlichting

De brief ligt inmiddels bij het Arnhemse gemeentebestuur. Maandag komen burgemeester en wethouders bijeen om inhoud te bespreken. Wethouder W. Lemmens wil niet reageren voordat hij de brief zelf onder ogen heeft gehad.

Wel wil hij kwijt dat de verleende subsidie aan de actiegroep was bedoeld voor 'voortlichting en publiciteit'. Hiervoor zou achtduizend gulden nodig zijn. Om de openbare discussie aan te zwengelen, aldus de wethouder. Volgens hem heeft de actiegroep geen enkele relatie met gewelddadig actie voeren.

Onjuist

Hoofddcommissaris J. Siepel van de Arnhemse gemeentepolitie distantieert zich van de brief. Desgevraagd laat hij weten de gang van zaken onjuist te vinden, mede omdat de korpsleiding niet tevoren is ingelicht.

Hij vindt dat een politieagent zich goed moet realiseren in welke hoedanigheid hij naar buiten treedt. Voor een politieman gelden uiteraard burgerlijke vrijheden, maar reageren als politieagent heeft de suggestie in zich dat het gaat om een korpsstandpunt, aldus Siepel.

Dat laatste is zeker niet het geval, zegt hij, omdat hier sprake is van een beslissing van de gemeenteraad. Siepel kondigt aan de procedurele gang van zaken in dergelijke kwesties te gaan bespreken met de dienstcommissie (vergelijkbaar met de ondernemingsraad) en de diensthoofden. De hoofddcommissaris wenst niet vaker op dergelijke wijze worden 'overvallen'.

Er komt er geen onderzoek van de Arnhemse korpsleiding naar de brieven schrijvers. Politievoorlichter G. Mons acht het overigens niet uitgesloten dat het gaat om een eenmans-actie.

OIT MEE
SSEL

24. 25 & 26 april 1987

DE ANTIKERNENERGIEBEWEGING NA TSJERNOBYL

*Sible Schöne

Er zullen in Nederland weinig mensen rondlopen, die verwachten dat de ramp in Tsjernobył de plannen voor nieuwe kerncentrales definitief naar de prullenmand heeft verwezen. Het is helaas reëel om te veronderstellen dat de regering begin volgend jaar groen licht zal geven aan de bouw en dat het parlement zich nog vóór de zomer van 1988 erover zal uitspreken. Waarna de elektriciteitsbedrijven in hun volgende elektriciteitsplan concrete bouwplannen kunnen presenteren.

Vereniging Milieudefensie organiseert in september dit jaar een strategiekongres, om te bespreken hoe we dit alles kunnen voorkomen. Kunnen we iets ondernemen om te verhinderen dat de regering de kernenergieplannen weer te voorschijn haalt? Wat doen we in de periode tussen het eventuele regeringsbesluit en het Kamerdebat? Is het na de nederlaag van de vredesbeweging nog zinvol en haalbaar om een zo massaal mogelijke demonstratie te organiseren of moet er iets anders gebeuren?

Belangrijker nog dan de vraag naar de te hanteren aktievormen is de achterliggende vraag wat we eigenlijk denken te kunnen bereiken. Het perspectief van een soort rituele herhaling van akties uit het verleden is even demotiverend als zinloos. Het lijkt me dat niemand daarop zit te wachten. Maar wat dan wel?

Overigens met 'we', bedoel ik de antikernenergiebeweging. De Vereniging Milieudefensie maakt daar deel van uit, samen met andere organisaties en personen.

Ik denk dat er wel degelijk een aantal nieuwe zinvolle perspectieven is te formuleren. Deze komen — uiteraard — voor een deel voort uit de ramp in Tsjernobył. Deels zijn ze ook af te leiden uit een analyse van een aantal zwakke punten in de strijd tegen kernenergie tot nu toe.

Potentiële bondgenoten

Laat ik beginnen met Tsjernobyf. Deze ramp heeft de afkeer van kernenergie weer sterk doen toenemen. Tsjernobyf heeft in brede lagen van de bevolking geleid tot een hernieuwde belangstelling voor de vraag hoe we kernenergie overbodig kunnen maken. Dit is een belangrijk punt om op in te spelen. Ik kom hier nog op terug.

De gigantische omvang van de gevolgen van de ramp heeft ook geleid tot de nodige opschudding in landbouwkringen. Voor zover dit soort informatie doorsijpelt, is het duidelijk geworden dat

het ministerie van Landbouw en Visserij enorm is geschrokken. (Veel meer dan het door E.Z. ingepakte ministerie van VROM, is mijn indruk.) In landbouwkringen realiseert men zich hoe desastreus een kernramp in Nederland is. De export zal voor jaren in elkaar klappen. Daarover hoeft niemand zich enige illusie te maken. Het is de vraag in hoeverre de milieubeweging erin zal slagen de landbouw tot bondgenoot te maken in de strijd tegen kernenergie. Het is in ieder geval zinvol om het te proberen. Als het lukt heeft de antikernenergiebeweging er een machtig bondgenoot bij.

Een ander potentiële nieuwe bondgenoot na Tsjernobyf, zijn de drinkwaterbedrijven. Tijdens de besluitvormingsprocedure over de "meest geschikte" plaatsen voor kerncentrales in 1985, hebben deze drinkwaterbedrijven zich uitgesproken tegen de lokaties Moerdijk en Noordoostpolder. Een ramp op een van deze beide lokaties zou de drinkwatervoorziening voor delen van het land in vrijwel onoverkomelijke problemen brengen. Na de ervaringen met de ramp in Rusland is het de vraag of hetzelfde niet ook geldt voor de andere lokaties. De drinkwaterbedrijven zijn bij hun berekeningen in hoge mate uitgegaan van verspreiding van radioactieve stoffen via water. Na Tsjernobyf ligt het voor de hand de verspreiding via de lucht een centralere rol te geven in de modellen, met als gevolg dat het onderscheid tussen al dan niet aan zee gelegen lokaties van minder belang wordt.

De twee hier genoemde voorbeelden van opnieuw te benaderen maatschappelijke organisaties kunnen worden aangevuld met een lijst van andere po-

tentiele bondgenoten. Denk aan vrouwenorganisaties of aan de kerken. Ik zal hier nu niet verder op ingaan. Evenmin wil ik ingaan op de vraag hoe we de verschillende maatschappelijke organisaties kunnen benaderen. Dat zijn discussies op zich. Een algemeen punt is nog wel van belang. We moeten goed op de hoogte blijven van de gevolgen van de ramp in de meest getroffen gebieden. Tot nu toe heeft niemand in de milieubeweging dit punt systematisch opgepakt. Hier moet snel iets aan gedaan worden, omdat we er veel baat bij kunnen hebben in onze contacten met welke maatschappelijke organisatie dan ook.

Fundamentalisme

Niet alleen aan de ramp in Tsjernobyl zijn nieuwe perspectieven te ontleen voor de antikernenergiebeweging. Ook een analyse van de sterke en zwakke punten van de strijd tegen kernenergie tot nu toe kan hiertoe bijdragen. Ik zou de antikernenergiebeweging (AKB) uit de periode tot 1981 — althans dat deel dat indertijd dominant was — willen omschrijven als fundamentalistisch. Ik kies de periode tot 1981, omdat dat de periode was van de grote acties tegen achtereenvolgens de proefboringen voor de opslag van radioactief afval, Kalkar, de Ultracentrifugefabriek in Almelo en de kerncentrale Dodewaard. Kenmerkend voor een fundamentalistische beweging (of nauwkeuriger een beweging waarin de meer fundamentalistische benadering dominant is), is de overtuiging dat het helemaal fout gaat met de samenleving. Kernenergie was een — om niet te zeggen het — symbool van een technokratische samenleving, een uitsluitend naar winst strevend kapitalisme, een op hol geslagen en kontraproduktief geworden industriële systeem en de door mannelijke waarden bepaalde technologie. Er moest een breuk komen, een ommekeer in waarden, een ommekeer in maatschappelijke verhoudingen. De noodzaak van een breuk of ommekeer is veel belangrijker dan de vraag wat er nu eigenlijk fout is en welke concrete veranderingen nodig zijn. Er moest eerst stomweg ruimte worden gecreëerd om dit soort vragen überhaupt te kunnen stellen.

De antikernenergiebeweging uit de periode tot 1981 heeft die ruimte inderdaad geschapen. Op de hoogtepunten van de verschillende acties is kernenergie maandenlang voorpaginanieuws geweest. Het onderwerp leefde zelfs zo sterk dat de rechtse regering uit die jaren — Van Aardenne voorop — zich gedwongen zag haar kernenergie-

plannen in de ijskast te zetten en in een brede maatschappelijke discussie de tegenstanders van kernenergie enige ruimte te geven hun opvattingen en argumenten beter te onderbouwen en naar

buiten te brengen.

Tijdens deze Brede Maatschappelijke Discussie bleek de zwakte van de fundamentalistische benadering. Het fundamentalisme werkte remmend op het moment dat er werkelijk ruimte was voor discussie. Door kernenergie eenvoudigweg synoniem te stellen aan alles wat slecht is, pleitte men zichzelf vrij van de verplichting tot verdere analyse van de gevaren van kernenergie. De benadering werkte eveneens als blokkade om na te denken over concrete alternatieven en de vele problemen die de invoering ervan met zich meebrengt. De analyse suggereerde dat het een kwestie is van de knop omdraaien, van andere waarden en machtsverhoudingen. De werkelijkheid is anders.

Niet louter theorie

Anderen hebben zich deze vragen gelukkig wel gesteld. Dat heeft bijvoorbeeld geleid tot nieuwe studies over reaktorveiligheid, over de gevolgen van lage stralingsdoses en over de opslag van radioactief afval. Het had bovendien een grondige uitwerking van de alternatieven voor kernenergie tot gevolg. Ik noem de ontwikkelingen op het gebied van de energiezuinige bouw en de windenergie. Van groot belang is ook het *CE-scenario* en het voor een belangrijk deel op warmtekracht gebaseerde elektriciteitsplan van de *Bezinningsgroep Energiebeleid*. Verder is de opvatting over de meest gewenste structuur van de energievoorziening goed uitgewerkt. In de ogen van de milieubeweging moeten de energiedistributiebedrijven een aantal nieuwe taken oppakken. In goed overleg met het particuliere bedrijfsleven moeten ze zich gaan bezighouden met de plaatsing van decentraal vermogen, met de lokale introductie van energiezuinige apparatuur en meer algemeen met de voorlichting over energiebesparing.

De alternatieven van de milieubeweging zijn al lang niet meer louter theorie. Verschillende ingenieursburo's en energiedistributiebedrijven werken al in de door de milieubeweging gewenste richting. En ook gemeenten — politiek verantwoordelijk voor de energiedistributiebedrijven — gaan langzaam overstap, vaak onder druk van lokale energiegroepen.

Bovenstaand standpunt is in veel mindere mate een open deur dan op het eerste gezicht lijkt. Ik vind dat we ons daar veel te weinig van bewust zijn. Veel mensen in de antikernenergiebeweging realiseren zich niet dat er een groot verschil bestaat tussen het beeld dat de publieke opinie van ons en onze alternatieven heeft, en de werkelijkheid, zoals die de afgelopen jaren is gegroeid. Het beeld van de antikernenergiebeweging wordt nog steeds bepaald door de jarenlange dominantie van het fundamentalistische denken in de beweging. In de publieke opinie geldt de beweging nog steeds als anti-industrieel, als tegenstander van technologische vernieuwing. In werkelijkheid is dit allang niet meer zo. We — en dan bedoel ik echt de antikernenergiebeweging — zijn juist

Door de fixatie op de kernenergie van de landelijke overheid gaat het echter langzamer dan zou kunnen.

Een andere beeldvorming

We weten kortom hoe we kernenergie overbodig kunnen maken. Dit is een belangrijk nieuwe gegeven. Mijns inziens dient een hoofdoel van nieuwe acties te zijn, het overtuigen van de publieke opinie dat er reële alternatieven zijn voor kernenergie. Na Tsjernobyl wil iedereen weten hoe het anders kan. De antikernenergiebeweging — of breder, de milieubeweging — heeft daarop een antwoord.

voorstander van technologische vernieuwing. Juist door technologische vernieuwing kunnen we kernenergie overbodig maken. De antikernenergiebeweging van de jaren tachtig streeft ook allang niet meer naar alternatieven voor, maar naar alternatieven binnen een industriële samenleving. In de afgelopen 150 à 200 jaar zijn een industrieel produktiesysteem en een verzorgingsstaat opgebouwd, die ons te zamen veel vooruit-

gang hebben gebracht. Dit systeem is echter niet duurzaam en heeft vele vormen van nieuwe schaarste-gekreëerd. Dát probleem wil de milieubeweging aanpakken.

Ook het beeld dat de publieke opinie van onze alternatieven heeft is onjuist. Veel mensen denken dat we in plaats van kernenergie alleen maar zonne- en windenergie willen. En dat is voorlopig op grote schaal nog niet haalbaar. We moeten duidelijk maken dat wij dat ook weten en dat dat de eerste tientallen jaren ons alternatief ook niet is. Ons alternatief is doelmatiger met energie omgaan — in de huishoudens, de industrie en het verkeer — en het uitgespaarde gas inzetten in de elektriciteitsvoorziening. Sterk vereenvoudigd kun je zeggen dat zo'n vijf procent extra energiebesparing over de hele linie voldoende is om kernenergie overbodig te maken. Dat moet toch mogelijk zijn.

Samenhangend met de verkeerde beeldvorming over de alternatieven van de milieubeweging is het verkeerde beeld dat in brede kring leeft over het belang van kernenergie. Veel mensen denken dat kernenergie in minstens de helft van onze energiebehoefte kan voorzien. (Aan dit idee hebben we zelf het nodige bijgedragen door het voortdurend over kernenergie te hebben.) Het gaat echter om minder dan tien procent. Het is van groot belang dat men zich dit gaat realiseren. Samengevat is er dus alle reden om in de komende akties, het overtuigen van de publieke opinie dat er reële alternatieven zijn voor kernenergie, tot een centrale doelstelling te maken. Er valt op dit punt veel te winnen. De regering weigert nog steeds een discussie over onze alternatieven. Er is actie nodig om hierin verandering te brengen.

Aktie Schoonstroom

Tot slot wil ik ingaan op de te hanteren aktievormen. Als *Vereniging Milieudefensie* zijn we op dit moment druk bezig om onder de naam '*Aktie Schoonstroom*' een campagne uit te werken, met als doel de publieke opinie onze alternatieven

Het is de bedoeling de *Aktie Schoonstroom* zo op te zetten dat zij ook een uitstekend kader biedt voor het voeren van een bondgenotenpolitiek aan de basis. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de mogelijkheid van gerichte voorlichtingsbijeenkomsten over ons alternatief.

Demonstratie

De vraag of we een demonstratie moeten afkondigen, zodra de regering besluit tot de bouw van nieuwe kerncentrales, wil ik bevestigend beantwoorden. Ik denk dat we er niet omheen kunnen. Massaliteit is een van onze belangrijkste wapens. Belangrijk is ook dat een demonstratie een bruikbaar middel is om allerlei maatschappelijke organisaties bij onze strijd te betrekken.

duidelijk te maken. Wat ons betreft wordt dit een centrale actie in de periode voorafgaand aan het regeringsbesluit over de bouw van nieuwe kerncentrales. Hoe de campagne eruit gaat zien weten we nog niet precies. Het eerste idee is om via allerlei akties de publiciteit te zoeken met als doel *naamsbekendheid* en in een latere fase door heel Nederland huis-aan-huis een krant te verspreiden. De *naamsbekendheid* vooraf is van groot belang, omdat de krant anders ongelezen bij het oud papier verdwijnt. De krant zelf moet vrijwel helemaal over alternatieven gaan, maar er moet uiteraard wel een aktieperspektief aan verbonden zijn dat gericht is op de landelijke politieke besluitvorming over kernenergie. Welke dat is, staat nog ter discussie.

Een vraag is natuurlijk wel of veel aktievoerders na de nederlaag van de vredesbeweging nog trek hebben in het organiseren van een demonstratie. We zullen moeten aangeven waarom we nu wel degelijk kans van slagen hebben. Ik zie daarvoor verschillende argumenten.

Ten eerste wordt de Nederlandse besluitvorming over kernenergie veel minder bepaald door internationale factoren, dan die over kernwapens.

Ten tweede is het alternatief voor kernenergie belangrijk eenvoudiger aan te geven.

Een derde belangrijk punt is mijns inziens dat de partijpolitiek in de antikernenergiebeweging een veel minder groter vinger in de pap heeft dan gaandeweg in de vredesbeweging het geval was.

Tot slot is het van groot belang een demonstratie te presenteren als een fase in de strijd tegen de nieuwe kerncentrales. We proberen te winnen, maar als het niet lukt gaan we — in tegenstelling tot grote delen van de vredesbeweging na het volkspetitionnement — door met akties. Daarbij valt te denken aan juridische procedures, aan akties richting provincies en de aandeelhouders van de SEP, aan de ondersteuning van het verzet in de regio's, waar kerncentrales zijn gepland en zodoende ook aan radikalere geweldloze akties. Ik denk dan niet automatisch aan blokkades, maar wel aan een fietsdemonstratie op het verkeersplein Oudenrijn, om maar een voorbeeld te noemen. En de bedrijven die betrokken zijn bij de bouw van de kerncentrales zijn natuurlijk ook aantrekkelijke aktie-objekten.

Militante anti-kern-energie-demonstranten doen een grimmige aanval op de

13.6.: Demo gegen Uran-Anreicherungsanlage

Gegen den drohenden Ausbau der Urananreicherungsanlage Gronau und für die sofortige Stilllegung der Anlage wollen am 13.6. zahlreiche Initiativen, Die Grünen, AKW Gruppen u. a. in Gronau demonstrieren.

Die Urananreicherungsanlage hat eine Schlüsselrolle im atomaren Brennstoffkreislauf. Hier wird das Natururan, aber auch Uran aus Wiederaufbereitungsanlagen angereichert, um es als Brennstoff nutzen zu können. Daneben hat die Anlage auch eine potentiell militärische Bedeutung: Ohne besondere technische Probleme ist es möglich,

auch waffenfähiges Uran zu produzieren.

Wenige Wochen nach Tschernobyl ist die Anlage von der NRW Landesregierung gemeinsam mit Bundesforschungsminister Riesenhuber eingeweiht worden. Inzwischen hat die Uranit, die Betreiberfirma, einen Antrag auf Ausbau gestellt, der gegenwärtig im NRW-Wirtschaftsministerium geprüft wird. Der Arbeitskreis Umwelt Gronau geht davon aus, daß die Landesregierung diesem Antrag folgen wird.

Umso dringender ist eine zahlreiche Teilnahme an der Demonstration. Aufkleber, Plakate, Sticker u. a. können über den AKU Gronau, Udo Buchholz, Siedlerweg 7, 4432 Gronau bezogen werden. WA

BLOEDWRAAK

Winkelende mensen op zaterdagmiddag
het ergste soort dat er bestaat
onechtheid volgens de laatste mode
anonimiteit in uniform
Schuifelen in eindeloze rijen
naar de gaskamers van V&D
Bewaakt door neonreklames
Ontsnappen kan niet meer
Ik roep,
schreeuw
vlieg iemand aan
ruk en z'n masker af
Word wakker
Begrijp je niet wat er gebeurt ?

Verdomme
het zijn geen mensen
maar een linie M.E'ers
Robots,
bestuurd door de kommandowagens van de staat
Ze komen dreigend op me af
sluiten me langzaam in
De knuppels hoog geheven
een grijnslach op het gezicht
Ze willen me vermoorden
langzaam, langzaam
Ze willen dat we net zo worden als zij !

VENDETTA, mij krijgen jullie niet
VENDETTA, mijn woede groeit, mijn haat gevoed
VENDETTA, zal ik steen voor steen jullie fundamenten slopen
VENDETTA, als ik sterf, sterven jullie allemaal

Mijn zachtheid vertrapt onder spijkerlaarzen
Mijn warmte vermoord door onverschilligheid
Mijn vriendschap gebroken door gummiknuppels
Mijn liefde verdronken in haat
mijn lach verdwenen in wolken traangas
Mijn woorden gesmoord in jullie zwijgen
Mijn dromen gesloopt door mokerhamers
Mijn leven verminkt door jullie GEWELD

GEWELD, ik haat jullie
GEWELD, dat alles wat ik lief heb langzaam vermoord
GEWELD, ik kots van jullie
GEWELD, voor jullie is 't allang geen keuze meer
GEWELD, ik haat jullie